2. Алексеєва Т.В. Психологічні фактори та прояви процесу адаптації студентів до навчання у вищому навчальному закладі: Автореф. дис… канд. психол. наук: 19.00.01 / Т.В. Алексеєєва. – К., 2004. – 20 с.

3. Бацилєва О.В. Стан здоров'я студентської молоді та шляхи його покращення / О.В. Бацилєва // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. – Серія № 12. – Психологічні науки: Зб. наукових праць. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2007. – № 17 (41). – Част. ІІ. – С. 3-7.

4. Бохонкова Ю.О. Социально-психологическая адаптация студенчества в условиях вуза / Ю.О. Бохонкова // Теоретичні і прикладні проблеми психології. – 2004. - № 2 (7). – С. 138-149.

5. Бушуєв Ю.В. Тенденція ризику захворювань та рівень здоров'я студентів. / Ю.В. Бушуєв // Мат. наук.-практ. конф. з між народ. участю "Медична валеологія: перші досягнення та перспективи розвитку", 22-23 листопада 2005 р. – К., 2005 – С. 11-13.

6. Віцько С. Соціально-психологічна адаптація студентів-спортсменів до процесу навчання у вузі / С. Віцько, М. Рипунов // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. – Львів, 2007. – вип. 11, т.4. – С. 63-68.

7. Галус О.М. Професійна адаптація студентів до навчання у ступеневому педагогічному ВНЗ. / О.М. Галус. – Житомир: Вісник житомирського державного університету ім. Івана Франка, 2008 – С. 46–51.

8. Горулев П.С. Адаптация студентов факультета физического воспитания и спорта к условиям обучения в вузе: дис… канд. педаг. наук: 13.00.04 / П.С. Горулев. – Челябинск, 2002. – 180 с.

9. Ершова Н.Г. Методические аспекты психолого-педагогического сопровождения учебно-воспитательного процесса в период адаптации студентов к обучению в высшей школе / Н.Г. Ершова // Теория и практика физической культуры. – 2000. – №5. – С. 14-17.

10. Ізбаш С.С. Аналіз труднощів процесу адаптації студентів-першокурсників / С.С. Ізбаш // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету. – Бердянськ: БДПУ, 2004. – №2. – С. 110–115.

11. Козин Э.М. Особенности психофизиологической адаптации студентов факультета физической культуры, специализирующихся в разных видах спорта, к условиям обучения в вузе / Э.М. Козин, Л.А. Варич // Физиология человека – Академиздатцентр "Наука" РАН 2005. Т. 31. № 1. - С. 77-81.

12. Лычагина И.Н. Адаптация студентов младших курсов к обучению в вузе на основе аксиологического подхода: Дис… канд. педаг. наук: 13.00.08 / И.Н. Лычагина. – Магнитогорск, 2007. – 198 с.

13. Павлюк Н.Б. Адаптация к обучению студентов первого курса педагогического вуза средствами физической культуры: Дис… канд. педаг. наук: 13.00.08 / Н.Б. Павлюк. – Шуя, 2006. – 143 с.

14. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика / Д.Я. Райгородский / Методики и тесты. учеб. пособ. – Самара: БАХРАХ-М, 2002. – С. 457-465.

15. Федорова Е.Е. Адаптация студентов вузов к учебно-професиональной деятельности: Дис… канд. педаг. наук: 13.00.08 / Е.Е. Федорова. – Магнитогорск, 2007. – 187 с.

УДК 796.011.1:37.018.5

ДО ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ В УСТАНОВАХ СПОРТИВНОГО ПРОФІЛЮ

Кошелева С.Б., магістр, Чиженок Т.М., к.б.н., доцент

Запорізький національний університет

У результаті аналізу та узагальнення системи управління спортивними установами розкриті структурні елементи та механізм управління. У роботі зроблений аналіз організації роботи спортивних установ України та м. Запоріжжя (виявлено кількість спортивних установ,

спортсменів, що займаються в спортивних школах, кількість культивованих груп і осіб, що займаються спортом у м. Запоріжжі).
Ключові слова: система управління, організація, організаційна структура менеджменту, фізкультурно-спортивні організації.

Кошелева С.Б., Чиженок Т.М. К ВОПРОСУ ИЗУЧЕНИЯ ОСОБЕННОСТЕЙ ОРГАНИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ И СПОРТОМ В СТРУКТУРАХ СПОРТИВНОГО ПРОФИЛЯ / Запорожский национальный университет, Украина.

В результате анализа и обобщения системы управления спортивными организациями изучены структурные элементы и механизм управления. В работе сделан анализ организации работы спортивных учреждений Украины и г. Запорожья (выявлено количество спортивных организаций, спортсменов, занимающихся в спортивных школах, количество культивируемых групп и лиц, занимающих различными видами спорта в г. Запорожье).
Ключевые слова: система управления, организация, организационная структура менеджмента, физкультурно-спортивные организации.

Kosheleva S.B., Chigenok T.M. TO THE QUESTION OF STUDING THE CHARACTERISTICS OF ORGANIZATION AND MANAGEMENT IN SPORT PROFILE STRUCTURES / Zaporizhzhya national university, Ukraine.

As a result of the analysis and synthesis system control sports organizations explored structural elements and control mechanism. The work analyses the Organization of work of the sports facilities of Ukraine and Zaporozhye (revealed the number of sports organizations, athletes, sport schools, the number of cultivated groups and in different sports in Zaporozhye, Ukraine).
Key words: governance, organization, organizational structure, management, sports organization.

ВСТУП

В умовах постійного зростання спортивних результатів та конкуренції на міжнародній спортивній арені актуальним є вивчення особливостей організації управління установ фізичної культури та спорту і загальні особливості менеджменту в спортивних установах, таких як дитячо-юнацькі спортивні школи.

Сьогодні підготовку спортивного резерву в Україні здійснюють: 1444 дитячо-юнацькі спортивні школи, 253 – спеціалізовані дитячо-юнацькі школи олімпійського резерву, 34 школи вищої спортивної майстерності, 28 центрів олімпійської підготовки, збірні команди за видами спорту [1,2].

Спеціалізовані навчальні заклади спортивного профілю є однією з найважливіших і найбільш відповідальних ланок у загальному ланцюзі спортивних структур, які займаються підготовкою кваліфікованих спортсменів. У 12 областях України працюють спеціалізовані навчальні заклади спортивного профілю. Однак розвитку юнацького спорту в нашій країні приділяється недостатньо уваги. При цьому функціонування дитячо-юнацького спорту в Україні мають ряд проблем організаційного порядку [3].

Метою нашого дослідження стало вивчення особливостей організації управління фізичною культурою і спортом в установах м. Запоріжжя.

Організаційно-методичні основи управління і підготовки спортивного резерву розглядають різні вчені [3, 4, 5].

Об’єкт дослідження - кількісний і якісний склад груп спортивних відділень України та м. Запоріжжя.

Суб’єкт дослідження - дитячо-юнацькі спортивні школи (України, м. Запоріжжя) які займаються підготовкою кваліфікованих спортсменів.

Виходячи із загальної мети, у роботі були поставлені такі завдання:

1. Охарактеризувати систему управління дитячо-юнацькими спортивними школами, розкрити організаційну модель та механізм управління спортивної школи як об’єкта та суб’єкта управління.

2. Виявити і проаналізувати кількісний склад спортивних установ в Україні та м. Запоріжжі.

МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для вирішення поставлених завдань були застосовані такі методи дослідження: теоретичний аналіз науково-методичної літератури; аналіз державної статистичної звітності організації роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл України та м. Запоріжжя за такими показниками (кількість спортивних установ, що функціонують, та спортсменів, що займаються в спортивних школах України і м. Запоріжжі за 2008 і 2009 роки; кількість культивуємих груп та кількість осіб, що займаються з різних видів спортивних спеціалізацій м. Запоріжжя), методи математичної статистики.

Дослідження проводилися в три етапи – із жовтня 2009 по квітень 2010 року. На першому етапі -

жовтень 2009 – грудень 2009 р.р. – вивчення проблеми, опрацювання джерел та публікацій. На другому етапі - у лютому 2010 р. – визначення цілі, задач та методів дослідження. На третьому етапі - березень 2010 – квітень 2010 р.р. – обробка статистичних даних.

Наші дослідження базуються на організаційному аналізі діяльності спортивних шкіл п'яти областей України (Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська), а також на результатах опитування директора та тренерів ОДЮСШ м. Запоріжжя. Ми також використали статистичні звітні показники відділень дитячо-юнацьких та спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл Олімпійського резерву м. Запоріжжя за 2008, 2009 роки.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Проведені дослідження, які ґрунтувались на аналізі науково-методичної літератури та аналізі організації діяльності спортивних шкіл міста Запоріжжя, виявили об'єктивну необхідність систематизації й удосконалювання організаційної структури спортивних шкіл. Системний підхід припускає розгляд спортивної школи у двох аспектах: структурному, який дозволяє визначити стан і форми зв'язки компонентів спортивних шкіл, тощо організаційну структуру та функціональному.

Система керування спортивною школою складається з таких компонентів: механізм управління; організаційна структура (суб'єкт ↔ об'єкт) управління; процес управління.

Аналіз взаємозв'язку елементів спортивної школи показав, що рівень її розвитку визначається основними складовими об'єкта.

Директор здійснює керування та несе персональну відповідальність за діяльність спортивної школи; заступник директора й методист є адміністративними одиницями; суспільний сектор керування школою представлений суспільними органами усередині шкільного керування (педагогічна рада, тренерська рада, батьківський комітет); учні й інші структурні підрозділи. Необхідно підкреслити суб'єктивно-об'єктивну роль елементів системи керування спортивними школами, їх здатність бути одночасно суб'єктом і об'єктом керування, тому що кожному елементу системи властиві свій предмет, форми й методи діяльності (рис.1).

Аналіз кадрового забезпечення обласної дитячо-юнацької спортивної школи (ОДЮСШ) м. Запоріжжя, що входить до системи організації управління, складається: 24 – штатні тренери, з них 12 – з вищою освітою (рівень спеціаліста, магістра); 12 – тренерів – сумісників (табл. 1).

Механізм керування властивий усім без винятку областям діяльності спортивними установами. Механізм керування спортивною школою являє собою сукупність наступних компонентів: мета управління; принципи; функції, методи і форми управління.

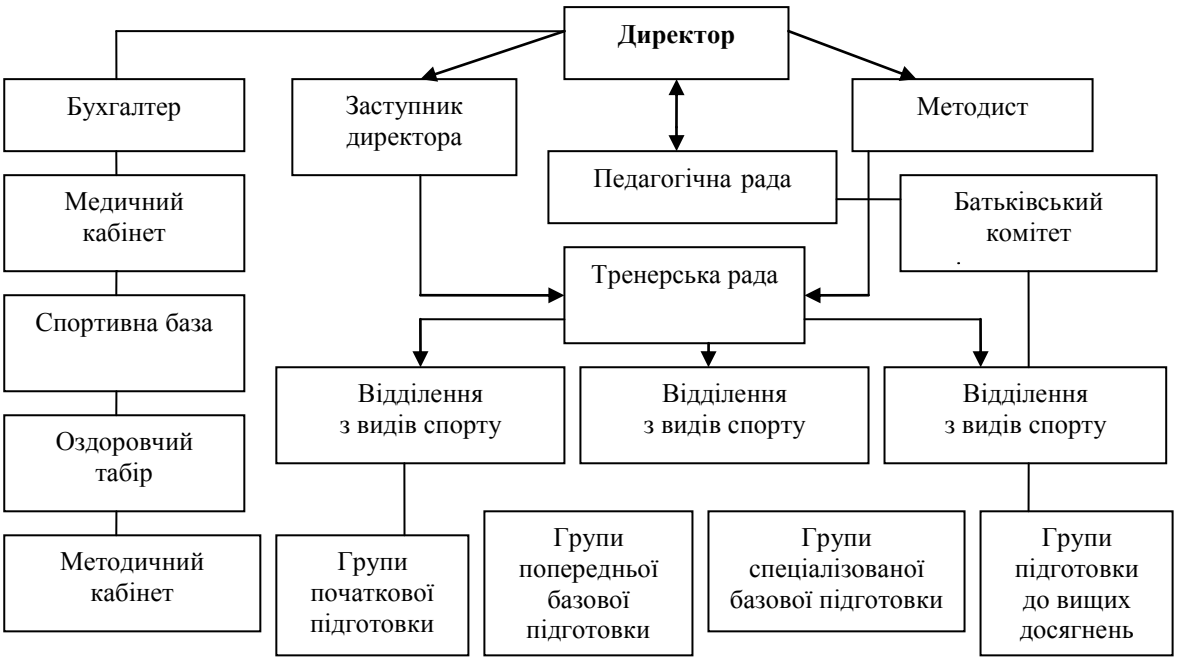

Рис. 1. Структурні елементи спортивної школи

Таблиця 1 – Кадрове забезпечення обласної ДЮСШ м. Запоріжжя

Загальна кількість кадрового забезпечення	Кількість тренерів - викладачів	Відсотки
Штатні тренери	24	100
Сумісники	12	50
Штатні тренери з вищою освітою (рівень спеціаліста, магістра)	12	50

Ефективність діяльності спортивних шкіл по підготовці спортивного резерву обумовлена рівнем державної політики в системі дитячо-юнацького й резервного спорту, а саме в удосконалюванні взаємозв'язків і взаємодій між суб'єктами й об'єктами управління фізичною культурою й спортом.

Кабінет Міністрів України на основі Конституції й законів України здійснює державне управління реалізацією основних напрямів державної політики в сфері фізичної культури й спорту. Ефективність організації керування спортивної школи – це створення науково обґрунтованих організаційних форм, методів, техніки управління й сприятливих умов для досягнення педагогічним колективом поставлених цілей і високих показників з використанням наявних ресурсів.

У результаті аналізу та узагальнення системи управління спортивною школою розкриті організаційна модель та механізм управління. Для вивчення і аналізу кількісного складу в спортивних установах України та м. Запоріжжя, ми зробили аналіз статистичної звітності роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл України за показниками 5 областей (Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська) і м. Запоріжжя (за 2008 та 2009 роки).

За даними 2008 року аналіз показав, що найбільша кількість дитячо-юнацьких спортивних шкіл (ДЮСШ) функціонує у м. Дніпропетровську (102 школи) та в Донецьку (108 шкіл) і найбільша кількість дітей, які займаються у цих школах, становить – 47223 осіб у Дніпропетровську та 53211 осіб у Донецьку. За даними 2009 року аналіз показав, що найбільша кількість закладів також функціонує у м. Дніпропетровську та Донецьку.

Порівняльний аналіз даних показав, що за кількістю закладів та дітей що в них займаються, Запорізька область серед 5 регіонів займає останнє місце. За даними Міністерства України у справах сім ї, молоді та спорту у Запоріжжі функціонують 52 дитячо-юнацькі спортивні школи, де займаються 17901 дітей (табл. 2).

Таблиця 2 – Кількісний склад займаючихся в спортивних школах України на кінець 2009 року (за даними Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту)

Назва регіону	Дитячо-юнацькі спортивні школи (ДЮСШ)		Спеціалізовані дитячо-юнацькі школи олімпійського резерву (СДЮШОР)		Школи вищої спортивної майстерності (ШВСМ)	
	кількість закладів	у них дітей	кількість закладів	у них дітей	кількість закладів	у них дітей
Україна (загалом)	1434	643448	254	82721	35	3688
Дніпропетровська	100	46715	20	8101	1	307
Донецька	107	52494	25	11223	1	253
Запорізька	52	17901	15	4562	1	148
Луганська	56	28524	17	6392	1	179
Харківська	90	59484	12	3775	2	402

За даними статистичної звітності стосовно кількості груп з різних видів спорту в спортивних установах ДЮСШ та СДЮШОР м. Запоріжжя з 24 олімпійських видів спорту у 2008 році налічувалося 682 групи початкової підготовки, у 2009 році – 751 група початкової підготовки; по 632 групи попередньої базової підготовки у 2008 та 2009 роках; спеціальної базової підготовки відповідно 66 та 54 груп і в групі підготовки до вищих досягнень відповідно 24 та 33.

Усього за статистичними даними за олімпійськими видами спорту у 2008 році функціонувало 1405 різних груп спортивних відділень, у 2009 році – 1469 груп (рис. 2).

Аналіз показників кількості спортсменів, що займаються в групах спортивних відділень ДЮСШ та СДЮШОР м. Запоріжжя з 24 олімпійських видів спорту, у 2008 році налічував 11381 осіб в групах початкової підготовки, у 2009 році показник склав 10677 осіб, 7218 осіб займалося в групах попередньої базової підготовки у 2008 році і 6767 осіб займалося у 2009 році, у групах спеціальної базової підготовки відповідно 402 особи та 317 і в групах підготовки до вищих досягнень займалося відповідно 111 та 115 осіб (рис. 3).

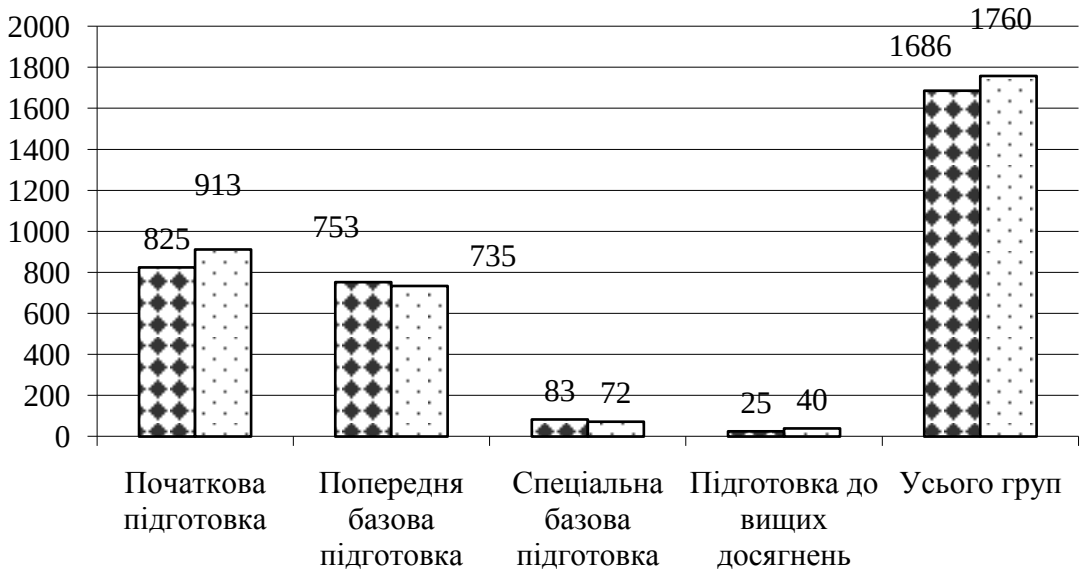

Рис. 2. Показники кількості спортивних відділень ДЮСШ та СДЮШОР
(за олімпійськими та не олімпійськими видами, видами спорту для інвалідів)

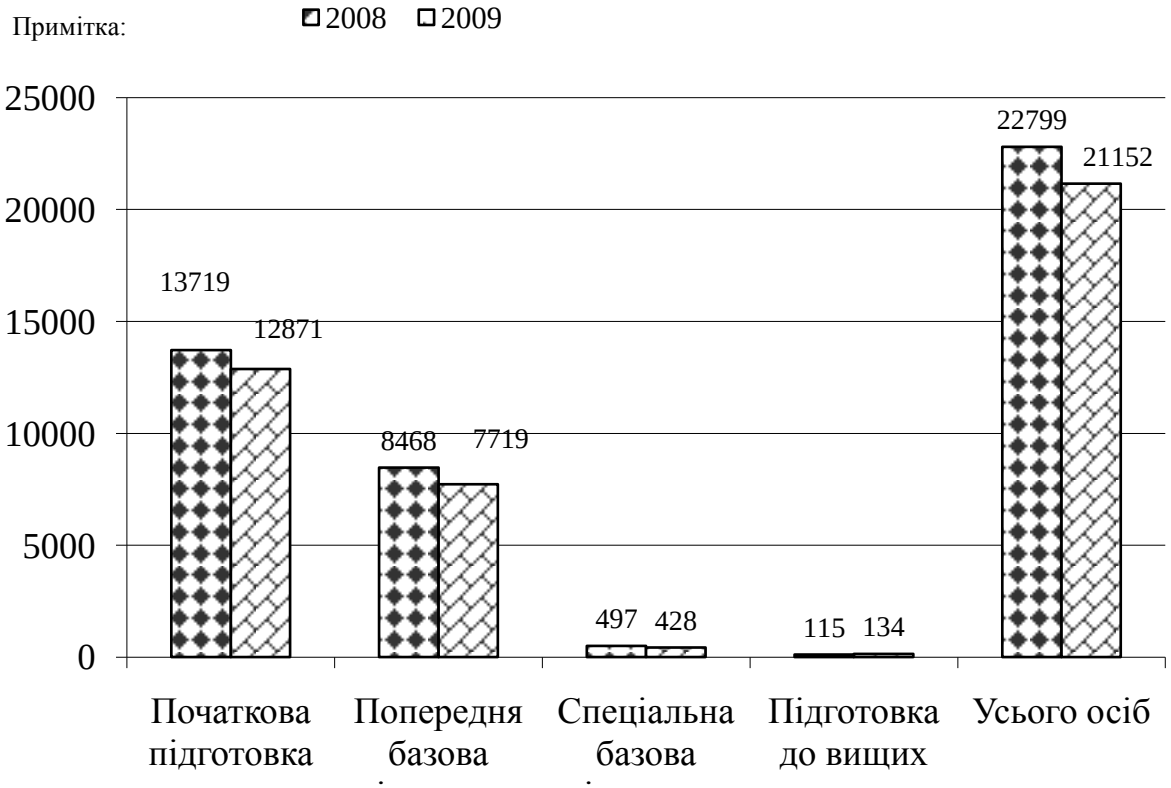

Рис. 3. Показник кількості тих, хто займається в групах спортивних відділень ДЮСШ та СДЮШОР
(за олімпійськими та не олімпійськими видами, видами спорту для інвалідів)

ВИСНОВКИ

1. Проведене дослідження підтвердило необхідність використання системного комплексного підходу в обґрунтуванні організації діяльності спортивних установ з метою удосконалення системи управління. У

результаті аналізу та узагальнення системи управління спортивними установами нами розкриті структурні елементи та механізм управління.

2. У результаті аналізу державної статистичної звітності організації роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл України та м. Запоріжжя нами було виявлено: кількість спортивних установ, спортсменів, що займаються в спортивних школах України та м. Запоріжжя за 2008 і 2009 роки.

3. Аналіз даних статистичної звітності дозволив виявити також кількість культивованих груп і осіб, що займаються різними видами спорту в м. Запоріжжі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мічуда Ю.П. Проблеми вдосконалення механізму державного управління сферою фізичної культури і спорту в Україні / Ю.П. Мічуда // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – Луцік: ВДУ, 2002. – Т.1. – С. 26-28.
2. Олейник Н.А. Оценка состояния управления физической культурой и спортом в Украине / Н.А. Олейник // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків: ХДІФК. – 1999. - №2. – С. 108-114.
3. Мудрик В.І. Науково-методичні основи управління фізичною культурою і спортом в Україні / М.О. Олейнік. – Харків, 2001. – 223 с.
4. Комітет з фізичного виховання та спорту МОНУ. Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу. – К.: 2008. – 18 с.
5. Засади культури, мистецтва, фізкультури та спорту в області. Головне управління статистики у Запорізькій області. – Запоріжжя, 2009. – С. 26-27.

УДК 378.147.89

РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ В ДОМАГІСТЕРСЬКІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ

Кропивницька Т.А., к.фіз.вих., Пясківська О.А., магістр

Національний університет фізичного виховання і спорту України

У статті розглядаються питання підвищення значущості та ефективності науково-дослідної роботи в підготовці бакалаврів.

Ключові слова: науково-дослідна робота студентів, домагістерська підготовка.

Кропивницкая Т.А., Пясковская О.А. РОЛЬ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ РАБОТЫ В ДОМАГИСТЕРСКОЙ ПОДГОТОВКЕ СТУДЕНТОВ / Национальний университет физического воспитания и спорта Украины, Украина.

В статье рассматриваются вопросы повышения значимости и эффективности научно-исследовательской работы в подготовке бакалавров.

Ключевые слова: научно-исследовательская работа студентов, домагистерская подготовка.

Kropivnitskaja T., Payskivska O. ROLE OF RESEARCH WORK IN BEFORE MASTER'S DEGREE TRAINING OF STUDENTS / National university of physical education and sport of Ukraine, Ukraine.

In article questions of increase of the importance and efficiency of research activity are considered in training of bachelors.

Key words: research work of students, before master's degree training.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Процеси глобалізації, що розпочалися у XX ст. та посилилися наприкінці XX - початку XXI ст., торкнулися і сфери освіти.

У 1988 р. у м. Болоньї відбулася визначна подія: ректори провідних європейських університетів обговорювали питання створення єдиного континентального освітнього простору. Результатом роботи стало прийняття Великої Хартії Європейських університетів, фундаментальні принципи якої проголошують наукову діяльність головним вектором кожного вищого навчального закладу [1].